

مطبعه و محل اداره :

جنابال اوغلانده امنيت
صندوغی جوارنده
شنکول يقوشنده
۲۷ نومرو

مِنْشَقَقَاتُ صِرَاطِ

۱۳۲۶

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیه مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، احوال و شؤون اسلامیه بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرلهدن مقوا بورو ایله کوندربلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتنجی جلد

۲۶ جمادی الاول پنجشنبه ۱۲ مایس ۳۲۷

عدد : ۱۴۲

بونیجه لرك كافه سی ده و قتیاه ویریلن تربیه نك ایلیکنندن یاخود فنا لغندن ایلری کله جکنی ؛ افراد عائله دن برینك ایشلیه جکی فنالق شاید تربیه سنك بوزو قلعندن نشئت ایتمش ایسه عائله باباسنك ده مسئولیتده شریک اولسی ایجاب ایده جکنی دوشونه ركا کا کرره چالیشمقدور. ایشته مدنیت حاضره نك تربیه عائله حقنده کی بوتون نظریه لری شواساسلر اوزرینه قورولمقدور. بزرگه : بو اساسلری وضع ایتمك خصوصنده مسلمانلق بوتون جهانیه تقدم ایتمشدر. ایشته قادینلره حرمت سنك کوسه تربیه ركا بالعکس اولنره بر موقع احترام ویرمه به تشویق ایدن احادیث شریفه : « ما اکرم النساء الا کریم ولا اهانن الا لئیم — ارحلوا النساء علی احوالهن . . شو ایکی حدیث شریف ایله « وقل رب ارحهما کما ربیانی صغیراً . » آیت کریمه سی چوجق لرك تربیه سی ، تهذیبی خصوصنده قادینلرک بویوک بر حصه لری اولدیغنی اثبات ایچون انک پارلاق دلیلدر .

ایکنجی قسمه کلنجه مسلمانلک بوجهته ده تمامیه مطابق اولدیغنی کوسه ترمک ایچون « کلکم راع وکل راع مسئول عن رعیتة . » حدیث جامعنی ایراد ایتمک کافیدر . ایشته پک صریح اولان شواص حکمنجه هر نابا عائله سنی تشکیل ایدن اعضائک هر فردندن آیری آیری مسئولدر . اولنری اخلاق کریمه ایله ، سجاای شریفه ایله متحلی قیلمق بویینه بورجدر . تا که فردای قیامتده « یاراعی السوء اکت اللحم وشربت اللبن ولم تؤوا الضالة ولم تجیر الکسیر الیوم انتقم منک . حدیث قدسی « عتابنه معروض اوله رق جزای اهلانی چکمسین . محمد عاکف

مدنیت اسلامیة دن بر صحیفه

یاخود

نثر نوا

کچن نسخه مزدن مابعد :

یوزلرجه ارباب وجدان وانصاف لسانلریله ، قلملریله ، اثرلریله جناب قرآنه ومبلغ ذیشاننه (علیه الصلاة والسلام) عرض تقدیسات وتکریمات اییدیور .

از جمله بونلردن ادیب شهر (لامارتین) نك بو آتش باره ذکانتک شو :

Il a fondé sur un livre dont chaque lettre est devenue une loi , une nationalité spirituelle qui englobe des peuples de toute langue et de toute race etc.

بیانات حق جویانه سی اوزرنده ساعترجه تأمل اولونسه یری واردر . باخصوص منسوبیت ادعاسنده بولوندیغنی ملتک کتاب دیننه دائر اولونجه بو اهمیت قات قات آرتار .

لامارتین، ولی نعمت عالم وجود (علیه الصلاة والسلام) افندیمر حضرتلرینک حیات مقدسه رسالت پناه اعظمیلرینی ، مأمورین لاهوتیه لرینک کیفیت ایاها واتمامنی اجمالاً بعدالقید خلاصه ایتدیکی

صره ده ذات اقدس هایونلرینی هر جوهر حرفندن بر قانون تنظیم اولونمق کبی بی نظیر وبی مثال بر مزیتی حائر اولان جناب فرقان حکیم اوزرینه عرفاً ولساناً مختلف اقوامدن بر مایت دغیه و لاهوتیه تأسیس بویوردقلرینی سویلکدن صوکراشو مدایح تقدیساتیه سوزلرینه ختام ویریور :

حکیم ، خطیب ، رسول الله . واضع قانون ، قهرمان شیردل ، فاتح اقلیم عقول و ادراک ، عقل سلیمه پک موافق بر دینک ، تصویردن منزّه و متعالی بر مذهبک محبی و مجددی ، بر سلطنت روحانیه ویکرمی حکومت جسمانیه نك واضع ومؤسس ذیشاننی ، ایشته جناب محمد !

بو سوزلرک هر بری خورشیدلره غرق اولمش برر جهان حقیقتدرکه نظر ادراک و عرفان ، بو عوالم علویه حقایقک رؤیت و مشاهده سنده حیراندر . کونش قارائلقلر ایچندن طوغدیغنی کبی بو شمس حقایقه ظلام انکاردن طوغیور .

عجبا لامارتین، سویلدیکی بوسوزلرک موضوعات لغویه سنی هیچده دوشونمیه ركا، سوز اولسون دیه می قلمندن دوکدی؟ شبهه سز، که خایرا بر کتاب الله ، که بوتون حقایق انک محیط لاهوتیسی ایچنده ؛ بر مصحف النبی، که هر جوهر حرفندن بر قانون وجوده کتیر یله بیلیر؛ بر حجت بالقه صمدانیه ، که بوکون صدقه غیر مؤمنلری بیله شهادتده بر اضطرار وجدانی ایچنده چیرپینیورلر . بر مهر ازل ، که غربک آفاق ذکا و عرفاننده کندی کندینه شمشعه پاش طالع اولیور . . . ای او نه انصاف سزلق، نه وجدان سزلق، نه ادراک سزلق، نه روح سزلق، نه زواللیلق، نه یحساره لکدر ، که او نور دریاسنک ایچنده طوغمش ایکن ظامته منقلب اولسونده آیرلمسین !

بر فرانسز ، خرسیتیانلغیه ، قاتولیکلکک حسیله جناب محمدی (علیه الصلاة والسلام) جهان انسانیتک یکانه مدار و فخرتی ، ولی النعمتی نظریله باقسین ، عثمانلیره مخصوص بر تاریخ یازمق لزومی قارشیسنده . سر بسینه اطاعت اوله رق آنده بوسوزلری سویله سین ؛ صوکره بری ده بر مسلمان بو خزینه لا تقضای سعادتنک هیچ ده یوزینه باقی بیله خاطرینه کلمسینده آوروپا مدنیتیه ، غربک کلمات معرفتیه افتخار ایتسین ؛ علی بن ابی طالبلر ، خالد بن ولیدلر ، عییده بن جراحلر ، موسی بن نصیرلر ، طارقلر صلاح الدین ایوبیلر ، فاتحلر ، سلیملر ؛ قانونلر هر بری مزایای انسانیه نك برر مجموعه معالیمی اولان اعظم خیار امتی براقسینده اسوجک شارلیله ، آوستریانک، فرانسه دن مطرود، تونزیه، فرانسه نك بوناپار تیه ترین لسان ایتسین ! ابن سینا، فارابیلر ، غزالیلر ، ابن رشدلر ، فخر رازیبلر ، سعدی لر ، حافظلر کبی آثار جلیله لری بوتون آوروپا کتبخانه لرینک تا اوست طبقات احترامنده بولونان افاحم حکمای اسلامه بدل آلمانیانک شیللرینی، انکلیزلرک شکسپیرلرینی، فرانسلرک روسولرینی ایتالیانک غالیله لرینی کوسترسین ! مقصد : اکر انسانیتی تعظیم ، مدنیتی تکریم ایسه بونلر ، بزمکیلرینه نسبت بر وجودک کولکسی مقامنده قالیرلر .

قورقار . جیانت . مسکنت او عنصرك طینتده یر بولامامشدر .
بلکه سایه علویتده شرفیاب توحیدوایمان اولدیغی ایچین :
سعادتی جدم جامع شرفی اکال ایتدو . هنوز آبدست نهدر نماز نهدر
بی خبر ؟

عثمانی فاتحاری جامع شریفه طولیورلر ؛ اک ایلری صفاری
تشکیل ایدیورلر . جدم ایسه اخوان قریه سیله اک کهریده قابو دیننده .
بوینی بوکش صرف غازیلری تقلید ایدیور . ولی النعمت دین وایمانیز
اولان او مجاهدیندن لسانمزه واقف بر ذات قالدیور . بزه شوسوزلری
سویلیور : « ای بزم دین قارده شایریمز ! ایشته بوراسی بر اولان
الله اکبر نامنه بزم حقیقی بر عبادتخانه من ، مقدس سجده کاهمزد . بش
وقته ، با خصوص هر هفته نك جمعه سیله سنده ایکی بیرانمزه بوراده طوبالانیر
شو کوردیککز وجهله اللهمزه طاباریز . قوللق ایدریز . بوراده تورکلک
آرناوودلق یوق . بوراده اسلامیت وار . قارده شک وار . برلک وار .
دنیا و آخرت سعادتیز بوراده . بورایه کلز ، بوراده طوبالانماز ایسه ک
اسلامیت سوکیسی ، قارده شک محبتی قالماز . بربریمزدن صوغوریز .
قوتیز کیدر ، شوکتیز سوز . دشمن کلیر ، بوراسنی چیکیز . صوکر
بو جامع یقیر ، ینه کلیسا اولور . برده بوندن صوکر قاریلریکیز اسکسی
کی آچیق کزیه جکیر . قرآنمزاو ناری تورتی آلتیه آلیور . کندیلرینی ،
زیقنلرینی نا محرم کوزلره کوسترمالرینی امر ایدیور . قادینلر ،
عرضدر . ناموسدر . اونلری محافظه ایتمک ارککلرک اک برنجی
وظیفه لرندن بیریدر . دینزالله دینیدر . قرآنمزالله کلامیدر . بونصیحتلری
صاقین اونو تمیکیز ! « ایشته بنم پدرمدن دیکله دیکم بوسوزلردر . بابادن
اولاده اک مقدس ، اک قیمتدار بر میراث اولمق اوزره بکا قدر کلشدر
بو ، بزم قولاغمزده کویپدر . اولادمهده براقه جغم میراث روح بودر .
بنم جد اعلام ، که بر کویلی ، بر بدوی آرناووددر ، شو حس
تقدیرینه ، شو فیض ادراکنه ، شو ذوق ایمانه باقیلسینه ده انصاف
اولونسون انصاف !... »

ایشته بن بونک اولادییم . آنک قاننه آنک حس ایمانه بوتون
حرارتیه ، بوتون طراوتیه ، بوتون قوتیه وارشم .
آرناوود قانی فرانسز سودیله قاریشامش ؛ انکلیر مهنه سنی اعمه مش .
او قدر صاف ، که هر دامله سی بر جوهر مردی ! او قدر پاک ، که
هر قطره سی بر شراره قهرمانی ! تولور ، (بسا) سندن دونمز . حق
یولنده ، حقیقت اوغرنده شهید اولمی ، کفن یرینه آل قانلرینه
بورونمکی کندیسنه جهانلر دکر بر شرف عظیم بیلیرودا نما بونکله
فخر ایدر .

ایمدی بونک کویلوسی ، امیسی بویله اولونجه یا استانبوله کلش ،
جناب قرآن حکیمی حفظینه آلمش ، روحنه نقش ایتمش ؛ علم دین
محمدنی ، فقهی ، تفسیری ، حدیثی ، اوقومش ، اولان نسل اخیری
نصل اولمق لازم کلیر ؟ بو ، هیچ تعریف و تصویره صیغارمی ؟
او میراث اهتدا ، او مقدس حس ایمان شمیدی حفیدینک سینه سی
ایچنده دایما متموج بر بحر طوفان خیز !

مدنیت ، آرایش واحتشامی صرف مادیاته منحصر قالان . شو
کوزلریمز قماشدیران ترقیاتندن عبارت ایسه بش بیک سنه لک مصر ،
بابل مدنیتندن فرقی پک آز قالیر . بلکه بواللی عصرلق مدنیت فضل
تقدمله مدنیت حاضریه بر حق رجحان دعواسنده بولونمغه بیله حق
قازانیر .

مدنیت برووجود ایسه آنک روحی اخلاقدر . اخلاق اولمینجه
مدنیت ، انسانیتک وجودینه صاریلمش ، میلیونلرجه ابنای بشرک
قانی نه من یدی باشلی بر اژدر دیمک اک طوغری بر تصویر حقیقت
اولور . ایشته مدنیتک کزیده کوستردیکی کرامت ! اوراده اسیر ،
یچاره قالان بر آوج اسلام عنصری حضورنده قویون سوروسی کی
آدانک جانو ارلرینه پارالاندیریورده کندیسنی طاتلی طاتلی سیرایدیور ؛
اهل صلیب دورلرینه ، انکیزیسون وحشتلرینه طاش چیقارتیور .
کاشکی انسانلر صحرانور دوحشت قالایدیلرده باری شو مدنیت
سوزینی اولسون مظلوم قانیه لکه دار ایتسه یدیلر ! کزیدی سری پاشا
مرحوم دیور ، که : بیروت والیلککنده ایکن بر خرسیتیان عربیه :
« هرکس عظمای قومیه افتخار ایدر ؛ سزده ابنای عربدنسکیز ؛
شو حالده سز کیمکله افتخار ایدرسکیز دییه صورولسه نه جواب
ویررسکیز ؟ » سؤالی ایراد ایدنجه مسئول بلا تردد : « حضرت محمد
(علیه الصلاة والسلام) ی کوسترمکه مجبور اوله جقلرینی سویله مش .
بو ، خرسیتیان ، جناب روح اللهک - حاشا ! - الوهیتنه قائل ایکن
ینه قومیتی تقدیسده تردد ایتمیور . انصاف ! »

— انتظار —

بن ، آرناوودلنک سیوری بر طاغ تپه سنده طوغمش بر آرناوود
اولادییم . او قهرمان عثمانیلر ، او جهانگیر تورکلر مملکتی فتح
ایتدیکلری کون جد اعلام بو شیر نزلده کوردیکی مکارم اخلاق
ومحاسن افعاله - که علو دیانت ، فیض اسلامیتدر - حیران اولمش .
انجیلی براقش ، بوینده کی صلیبی چیقاروب آتمش ، جوشقون برردره
کی کوزلرندن یاشلردو که رک قوشمش ، جناب قرآنک حضور علویتنده
جبین سای ایمان اولمق سعادت ابدیه سنی احراز ایتمش . هنوز نه اولدیغی
هیچده بیلمدیکي حالده وجودی سراپا بر رعشه احترام ایچنده زانغیر
زانغیر تیرمک یدیمن تقدیسنه آلمش ؛ بالدفعات توپمش توپمش
باشنه قویمش .

عائله سی ، بوتون کوی خلقیه برابر چاپالره ، قازمالره صاریلمش ؛
او ساخته ، او یالانچی معبد تثنیتی تا تمئندن یقوب آنک یرینه نام
اقدس واعلائی جناب محمدیه (علیه الصلاة والسلام) بر جامع توحید ،
بر معبد تمجید وجوده کتیرمش !

کندینی عثمانیلره او رتبه منتدار ، او درجه مدیون شکران
کورمش ، که عثمانی نام پاکی یاد اولندیمی او بر مجسم تعظیم ! او بر
جانلی تکریم !

نیچین ؟ قورقدیغندیمی ؟ خایر ! خایر ! قورققلق آرناوودلقدن

Essai sur l'origine des langues عنوانی تألیفندن شو فقره بی نقل ایله تنویر مدعا ایدیور :

« لسان جلیل عربیه براز وقوفی اولان، قرآن حکیمی امان وجدان ایله تتبع و تقلیب صحائف ایدرکن او حس ازل آکا ایله جاذبه دار ابتسامریله روحنی غریق نوارش ایدر، که - اکرا واسلوب بدایع نمونیه او بلاغت خرد فرسایله جناب افصح الرسلک (علیه الصلاة والسلام) ادراکری غشی ایدن لسان علویتندن - که قلبدن اول سامعه بی رقصان ایدر، هر آیه حکمی « لایقطع » وجدانه قیویلجملر یاغدیور ایشیتسه « ای پیامبر اعظم! ای رسول الله! بزی کعبه شان و شرفه، حق یولنده قربان اولمق ایچن شهادت میدانلرینه اهدا و ایصال بویور! بز، سنک دشمنلریکی قهر ایتک یاخود بواغورده جان و یرمک ایستیوریز! » دییه بر صیحه وجد آورانه قوپارارق سجده ایمانه قاپانیر! »

صانکه نه اوله بیلیر؟ بر قاج روح سنک قرآن حکیمه آرقه چویرمه سیله او، طالب سز، صاحب سز می قالیر؟ او، کونشدر. جهان وجدان و ادراک خورشید نواریدر. سن پنجره لریکی قاپار، ظلام خسران ایچنده او توریرسه کیمه قهر ایدر سین؟ ضرری کونش می، سکامی؟

اقصای شرق و غربدن یوز بیکارجه پنجره لر آچیلیر، انوار فیوضندن انلر استفاضه ایدرلر!

قرآن حکیم بر لسان استغنی ایله بیور یور:

(یا ایها الذی آمنوا من یرتد منکم عن دینه فسوف یأتی الله بقوم یحبهم و یحبونه اذلة علی المؤمنین اعززة علی الکافرین)

[ای مؤمنلر! سزدن هر کیم دینندن ارتداد وارتجاع ایدر سه او کیلر بلمش اولسونلر، که ضرری ینه کندیلرینه در کندی توز اللریله کندی قلبلری خنجرله مش، اتحار ایتش اولورلر. اونلر کوریرلر، البته الله صواعق قهر جلالیه آنلری یرک دینه کچیریر، انلرک یرینه بر قوم دیکر کتیریر. الله انلری سهور: الطاف بی پایانی انلره ابذل ایدر. انلرده الهی سهورلر: امرندن بر ذره خارجه چیقمامغه، نهیندن صوکه درجه اجتناب ایتکه چالیشیرلر. مؤمن قارده شلرینه خاک پای اولورلر. کافرله ایسه برر سیف مسلول قهر و انتقام کسیلیرلر.]

(مابعدی وار) محمد فخرالدین

فلسفه درسلی

مرفل

دن مابعد:

فلسفه ایسه نتایج مذکوریه تفکر و تأمل ایدر. خلاصه، فنک مه تودی (عملی) و فلسفه نک مه تودی (نظری) در.

۳. — فن و فلسفه مه تودلرینک باشقه لنی، نتیجه لره اجرای تأییدن خالی قالمز. نتایج فیه و فلسفه ده مشاهده اولنان آیریلقلرده

آرناوودلق قائمه ایسه عثمانلیق وجدانده. اسلامیت دماغده، روحده، بوتون وارلغده. چونکه دیاتم او، چونکه انسانیت او، چونکه حقیقت او، چونکه فطرت او، چونکه ابدی، سرمدی سعادت او! عثمانلیر، بکا فطرتی، احسن تقویم خلقتی او مرآت توحیدده، او آینه تمهیدده کوستردیور. بنی دوشمش اولدیغم اسفل سافلین خسراندن چکوب قورتاردیلر، عرش اعلاای ایمانه چیقاردیلر، بناء علیه انلره بوتون صفوت و بدائمه، بوتون صمیمیت قلبمه، بوتون عصمت روحله الی الابد متدارم او فاتحان هداته فردای قیامتده، حضور احکم الحاکمینده بیله مدیون محبت و شکرانم.

فقط جناب قرآن حکیمه فدایم! قربانم!

فداک فداک یا روحی فداک

اسیرک بل قتیلک فی هواک

رأیت جمال وجهک فانجذبت

لعمرك لیس محبوبی سواک

...

انسانیت و مدنیتی کندیلرندن باشقا کیمسه یه ویرمه ین، کیمسه ده کورمک ایسته مین انکایزلر کی خودبین، خودپرست بر ملتک افراد ممتاز هسندن بر فاضل او تعظم ملیسیله، او غرور مدنیسیله برابر:

« سزک قرآنکیز بزم قانونمزدرا! »

دیور! وجدانک ناصر لاشمش، عقلک چارپیلماش، روحک ثولمه مش ایسه دوشون! دوشون، که بونه دیمکدر؟ فرانسه فضلائی علماسندن (قوت هانری دوکاستری) نک « L'islam اسلام » نامنده کی اثر قیمتدارینی آلدده باق! بالخاصه ۳۴ نجی صحیفه سنده کی خار، آتشین سوزلری اوقو! رسالت کبرای محمدیه بی انکار ایدنلری، قرآن حکیمک، الله کلامی اولدیغی اقرار ایتیلری ناموس انسانیت نامنه، منصفانه تأمله اعتراف حقه، دعوت ایدیور. ناموس انسانیت نامنه! اکلا دیکی؟

بو، بر فرانسه (قوت) یمی یوقسه دین جلیل اسلامک مدافع قهرمان بر ابن (رحمة الله) یمی؟

انسان، فصل حیرت ایتیز؟ فصل قانی آتشلنمز؟ فصل روحی طوفان هیجان ایچنده غشی اولوب کیتیز؟

مکر، که او قان ایرینه تحول ایتش اولسون! مکر، که او روح بر نفخ الهی دکل، بر نفس شیطانی اثری اولسون!

محترم قوت، اثرینک ۳۸ نجی صحیفه سی حاشیه سنده « غربیلرک قرآن حکیمک مزایای لاهوتیه سنی تقدیر ایدمه بیله جک حسیات علویه دن یک آزینه مالک اولوب بونکه او کتاب مجیدک جاذبه هوشربای ظاهرینی، که اوروبالیرک ذرق عرقیلرینه مخالفدر - تمهله کفایت کافی اولدیغی جهته بو معلولیت روحدن کلام الله بر کونه نقیصه ترتب ایدمه یه جکی... » بیاندن صوکران ژان ژاق روسونک